Sag 275/84

Coöperatieve Melkproducentenbedrijven »Noord-Nederland« BA (Frico) mod Produktschap voor Zuivel

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af College van Beroep voor het Bedrijfsleven)

»Betaling af monetære udligningsbeløb ved levering af smør til salg under 'smørture'«

Sammendrag

Landbrug — monetære udligningsbeløb — ydelse — levering af smør til salg under sejlture på havet — ikke omfattet

(Kommissionens forordninger nr. 2730/79, art. 5, og nr. 1371/81, art. 1 og 2)

Artiklerne 1 og 2 i forordning nr. 1371/81 om forskrifter for den administrative anvendelse af monetære udligningsbeløb samt artikel 5 i forordning nr. 2730/79 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter skal fortolkes således, at der ikke kan ydes monetære udligningsbeløb ved levering af smør bestemt til salg til rejsende under korte sejlture på havet med afgang og ankomst i havne i én og samme medlemsstat.

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MARCO DARMON

fremsat den 10. oktober 1985 *

Høje Domstol.

1. Coöperatieve Melkproducentenbedrijven »Noord-Nederland« BA, som driver forretningsvirksomhed under navnet »Frico«, (herefter benævnt Frico) blev i begyndelsen af 1983 opfordret til at levere smør til en virksomhed, som organiserer såkaldte »smørture«, som i henhold til den nederlandske forelæggende ret er »korte sejlture

* Oversat fra fransk.

af få timers varighed med afsejling og ankomst i EØF-medlemsstaternes havne, i dette tilfælde Nederlandene, således at turen en del af tiden forløber uden for søterritoriet«.

Den væsentligste fordel ved disse sejlture er, at passagererne får mulighed for at købe en række varer uden at skulle betale told, punktafgifter eller andre afgifter.

Inden Frico accepterede tilbudet, sikrede virksomheden sig ved henvendelse til det nederlandske organ, som forvalter den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter — Produktschap voor Zuivel — at der ville blive udbetalt monetære udligningsbeløb for det således leverede smør. I overensstemmelse med sit bekræftende svar udbetalte Produktschap i de første fire måneder af 1983 monetære udligningsbeløb til Frico.

Da Kommissionen havde meddelt den nederlandske regering, at produkter, som sælges på smørture, ikke giver ret til monetære udligningsbeløb, måtte Produktschap på ressortministeriets foranledning standse yderligere udbetaling af monetære udligningsbeløb til Frico; yderligere afslog Produktshcap virksomhedens ansøgning om, at der i det mindste udbetaltes udligningsbeløb for allerede leverede partier.

Frico, som bl.a. hævdede, at Produktschaps afgørelse var i strid med fællesskabsreglerne, anlagde sag ved College van Beroep voor het Bedrijfsleven (herefter benævnt College van Beroep) til prøvelse af afgørelsen. College van Beroep udsatte sagen på Domstolens besvarelse af følgende spørgsmål:

»Skal Kommissionens forordning nr. 2730/79, navnlig artikel 17, og Kommissionens forordning nr. 1371/81 i forbindelse med hinanden eller med andre fællesskabsregler fortolkes således, at der ikke kan ydes monetære udligningsbeløb ved eksport af smør, som under de i kendelsen nærmere beskrevne 'smørture' sælges til passagererne?«

2. For at forstå baggrunden for den foreliggende sag bør det nævnes, at artikel 17 i Kommissionens forordning nr. 2730/79 af 29. november 1979 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 317, s. 1) lyder således:

»Der ydes ingen restitution for produkter, der sælges eller uddeles om bord på skibe, og som derefter kan forventes genindført i Fællesskabet med fritagelse for afgifter i henhold til forordning (EØF) nr. 1818/75.«

Ifølge sidstnævnte forordning fritages landbrugsprodukter, som indføres af rejsende, der kommer fra en medlemsstat, i deres personlige bagage, for udligningsafgifter.

Reglerne om monetære udligningsbeløb (Rådets grundforordning nr. 974/71 af 12. maj 1971, EFT 1971 I, s. 231, og Kommissionens gennemførelsesforordning nr. 1371/81 af 19. maj 1981, EFT L 138, s. 1) indeholder ingen bestemmelse, som svarer til ovennævnte artikel 17.

3. Ifølge Frico er forbudet efter artikel 17 *retsstiftende* og ikke *konstaterende*, idet det var nødvendigt at træffe en foranstaltning, som udtrykkeligt satte en stopper for den omlægning i samhandelen, som sker ved at produkter, for hvilke der tidligere var ydet restitutioner, genindføres afgiftsfrit i Fællesskabet.

Det er derfor efter Fricos opfattelse ikke muligt ved analogi at udvide et forbud, som alene gælder for restitutioner, til at omfatte monetære udligningsbeløb, og en sådan udvidelse af anvendelsesområdet ville yderligere tilsidesætte princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, for så vidt de erhvervsdrivende i god tro har handlet på grundlag af de klare fællesskabsregler for monetære udligningsbeløb.

4. Den nederlandske regering har anerkendt, at det er i strid med formålet med de monetære udligningsbeløb at yde sådanne beløb ved eksport af produkter, som er bestemt til genindførsel i Fællesskabet. Regeringen har dog anført, at da reglen om udbetaling af monetære udligningsbeløb er undtagelsesfri, jfr. artikel 2 i forordning nr. 1371/81, og da der i denne forordning — artikel 1, stk. 2, litra c) — ikke stilles krav om noget bestemt bestemmelsessted for de udførte varer, har de nationale myndigheder en *bundet kompetence*. Med andre ord kræves der ifølge den nederlandske regering en *udtrykkelig* bestemmelse for at forbyde udbetaling af monetære udligningsbeløb for produkter, som sælges under smørture.

Endelig anføres det, at artikel 17 ikke kan betragtes som rent konstaterende, for så vidt Kommissionen tidligere har suspenderet den midlertidigt (forordning nr. 2891/80 af 7.11.1980, EFT L 299, s. 10). Ifølge den nederlandske regering havde det været hensigtsmæssigt i forordning nr. 1371/81 at indføje en bestemmelse svarende til artikel 17.

5. Hverken Fricos eller den nederlandske regerings argumenter virker overbevisende. Jeg mener tværtimod, at de af Kommissionen under skriftvekslingen fremsatte væsentligste anbringender bør lægges til grund.

Hverken formålet med de monetære udligningsbeløb eller ordlyden af gennemførelsesbestemmelserne giver mulighed for at yde udligningsbeløb til leverancer, som ubestrideligt har en »*cirkulær*« karakter, eftersom produkterne, der leveres fra en medlemsstat, er bestemt til at vende tilbage dertil.

Udbetaling af monetære udligningsbeløb ville være i strid med selve formålet af det system, der er indført ifølge grundforordning nr. 974/71. Ifølge forordningens artikel 1, stk. 2, sidste afsnit, kan monetære udligningsbeløb kun bringes i anvendelse, såfremt der opstår »forstyrrelser i samhandelen med landbrugsprodukter« som følge af ændringer i de forskellige medlemsstaters valutakurser (281/82, Unifrex, Sml. 1984, s. 1969, præmis 22). Når det drejer sig om produkter, som udføres fra en medlemsstat med henblik på efterfølgende genindførsel, påvirker sådanne leverancer imidlertid ikke samhandelen mellem medlemsstaterne.

For så vidt angår ordlyden af gennemførelsesforordning nr. 1371/81 er den ikke helt entydig. Ifølge artikel 1, stk. 2, litra c), defineres begrebet udførsel, som kan give anledning til udbetaling af monetære udligningsbeløb, som

»forsendelse (af landbrugsprodukter)

— fra en medlemsstat til en anden, og

— fra en medlemsstat til bestemmelsessteder uden for Fællesskabets område«.

Det er helt klart, at forsendelse af produkter med henblik på genindførsel i forsendelses-

landet ikke kan betegnes som udførsel. En sådan »udførsel« må anses for kunstig, hvilket nødvendigvis indebærer, at der ikke kan ydes monetære udligningsbeløb.

Ganske vist fremgår det af samme bestemmelse, at de i artikel 5 i forordning nr. 2730/79 omhandlede leveringer også betragtes som udførsel. Det drejer sig navnlig om

»levering inden for Fællesskabet af proviant:

— til søgående skibe...« (artikel 5, stk. 1, litra a)).

Som det præciseres i syvende betragtning til forordning nr. 2730/79 omfatter bestemmelsen imidlertid kun produkter, der »er bestemt til at konsumeres om bord«. Den omfatter således ikke levering af produkter, der er bestemt til salg og ikke til forbrug under overfarten.

6. Efter disse betragtninger er modsætningsslutningen fra artikel 17 i forordning nr. 2730/79 ikke relevant. Det forhold, at reglerne for monetære udligningsbeløb ikke nævner sådanne leveringer, kan nemlig ikke gøres gældende over for formålet med og ordlyden af disse regler, eller sagt med andre ord, der kan ikke rent formelt udledes noget af den omstændighed, at der ikke findes en udtrykkelig bestemmelse svarende til artikel 17.

Yderligere skal det fastslås, at monetære udligningsbeløb og restitutioner — når bortses fra deres særlige karakteristika (38/79, Nordmark, Sml. 1980, s. 643, præmis 7-9) — hviler på samme grundlag. Som anført af generaladvokat Capotorti i Nordmark-sagen har monetære udligningsbeløb og restitutioner et »fælles grundlæggende kendetegn«, nemlig at sikre den frie omsætning af landbrugsprodukter mellem Fællesskabet og tredjelande ved at fjerne de forhindringer, som skyldes prisforskelle på de forskellige markeder.

Formålet med disse ordninger er således for det enkelte produkt at udligne prisforskellen mellem det eksporterende land og det land, hvortil produktet reelt eksporteres, dvs. hvor det bringes i handelen. Domstolen har bekræftet denne fortolkning, for så vidt angår tiltrædelsesudligningsbeløb (250/80, Töpfer, Sml. 1981, s. 2465, præmis 14-16). Dette gælder udtrykkeligt for restitutioner, jfr. artikel 10 i forordning nr. 2730/79, som bestemmer, at udbetaling af restitutionen ikke blot er betinget af, at produktet har forladt Fællesskabets geografiske område, men også af, at det, om fornødent, godtgøres, at produktet faktisk er kommet på markedet i indførselstredjelandet. På samme måde bestemmer artikel 16, stk. 2, i forordning nr. 1371/81, at betaling af monetære udligningsbeløb er betinget af, at det bevises,

»at produkterne

a) har forladt udførselsmedlemsstatens område...«.

Således kan det herefter fastslås mere generelt, at der lige så lidt kan ydes monetære udligningsbeløb som restitutioner eller afgiftsfritagelser for landbrugsprodukter, som købes under smørture — korte sejlture uden landgang eller blot med en symbolsk

landgang — og i hvilken forbindelse hverken eksportører eller rejsende kan godtgøre, at der er tale om køb af produkter, som reelt er bragt på markedet i en anden medlemsstats område eller uden for Fællesskabet (jfr. navnlig 325/82, Forbundsrepublikken Tyskland, Sml. 1984, s. 777, præmis 25-27).

7. Herefter skal jeg sammenfattende foreslå, at College van Beroeps spørgsmål besvares således:

Rådets forordning (EØF) nr. 974/71 af 12. maj 1971 om visse konjunkturpolitiske foranstaltninger, der skal træffes inden for landbrugssektoren som følge af den midlertidige udvidelse af grænserne for kursudsving i visse medlemsstaters valutaer, og Kommissionens forordning (EØF) nr. 1371/81 af 19. maj 1981 om forskrifter for den administrative anvendelse af monetære udligningsbeløb skal fortolkes således, at der ikke kan ydes monetære udligningsbeløb ved levering af landbrugsprodukter, som sælges til rejsende under korte sejlture på havet med afgang og ankomst i havne i én og samme medlemsstat.